

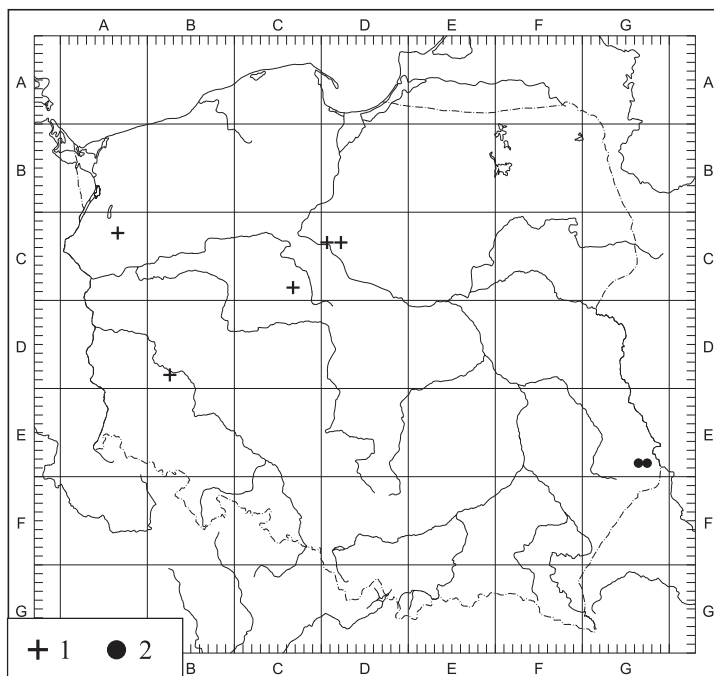
Odnalezienie *Isolepis supina* (Cyperaceae) na Lubelszczyźnie

Isolepis supina (L.) R. Br. (sitniczka drobna) z rodziny *Cyperaceae* rośnie na mulisto-piaszczystych brzegach rzek i jezior. Niekiedy jest uważana za gatunek charakterystyczny dla zespołów z rzędu *Cyperetalia fusci* (ŻUKOWSKI 2001). Jest gatunkiem kosmopolitycznym Starego Świata (ZAJĄC & ZAJĄC 2009). W Europie występuje w rozproszeniu na południe od linii Amsterdam – Kujbyszew (ŻUKOWSKI 1969). W Polsce podawana była z 5 stanowisk: Stara Dziejina koło Myśliborza, między miejscowościami Łąkie a Zbytowem, okolice osady Siedluchna, Bielawy koło Torunia oraz okolice Głogowa (ŻUKOWSKI 2001) (Ryc. 1). Ostatnie informacje o występowaniu silniczki drobnej w Polsce pochodzą z pierwszej połowy XX w. (ŻUKOWSKI 1969). Od 1992 r. gatunek (pod nazwą *Scirpus supinus* L.) uznawany był za wymarły (Ex) w Polsce (ZARZYCKI i in. 1992). Taki sam status (Ex) (już jako *Isolepis supina* L.) utrzymano w polskiej „czerwonej księdze” (ŻUKOWSKI 2001) oraz na „czerwonej liście” (ZARZYCKI & SZELĄG 2006).

W 2010 r. odnaleziono nowe stanowiska sitniczki drobnej na Lubelszczyźnie. Zlokalizowane są one w pobliżu miejscowości Turkowice, Adelina i Sahryń, w gminie Werbkowice. Fizjograficznie obszar ten zaliczany jest do Kotliny Hrubieszowskiej, należącej do Wyżyny Wołyńskiej (KONDRACKI 1994). Kotlina Hrubieszowska jest obniżeniem denudacyjnym wypreparowanym w miękkich skałach typu margli i kredy piszącej. W obrębie mezoregionu występują liczne leje krasowe (werteby) ze stałymi lub okresowymi zbiornikami wodnymi (HARASIMIUK i in. 2008). *Isolepis supina* rośnie na brzegach śródpolnych lejów krasowych okresowo lub stale wypełnionych wodą.

Stanowiska

Turkowice (N 50°39'48,98"; E 23°46'21,30") – lej krasowy z szuwarem, z panującym łączeniem baldaszkatym *Butomus umbellatus* otoczony roślinnością namuliskową ze związku *Elatini-Elleocharition ovatae* Pietsch 1965;

Ryc. 1. Stanowiska *Isolepis supina* (L.) R. Br. w Polsce. 1 – stanowiska historyczne, 2 – nowe stanowiska

Fig. 1. The stations of *Isolepis supina* (L.) R. Br. in Poland. 1 – historical stations, 2 – new stations

Adelina (50°39'34,97"; 23°47'34,11") – lej krasowy o głębokości ponad 1m, z otwartym lustrem wody, otoczony szuwarem pałki szerokolistej i żabieńca babki wodnej oraz roślinnością namuliskową;

Sahryń 1 (50°41'31,50"; 23°49'16,00") – lej krasowy o głębokości ponad 1m, z otwartym lustrem wody, otoczony roślinnością namuliskową ze związku *Elatini-Eleocharition ovatae* Pietsch 1965;

Sahryń 2 (50°41'26,79"; 23°48'46,19") – lej krasowy o głębokości wody do 0,5 m, z otwartym lustrem wody otoczony roślinnością namuliskową ze związku *Elatini-Eleocharition ovatae* Pietsch 1965 z panującą sitniczką drobną;

Sahryń 3 (50°41'16,52"; 23°48'45,85") – lej krasowy bez wody porośnięty roślinnością namuliskową ze związku *Elatini-Eleocharition ovatae* Pietsch 1965.

Podziękowania. Dziękujemy prof. dr hab. Waldemarowi Żukowskiemu za weryfikację oznaczenia *Isolepis supina*.

Summary. New localities of *Isolepis supina* (Cyperaceae) in the Lublin region. *Isolepis supina* (L.) R. Br. is rare and strongly endangered species in Poland (ŻUKOWSKI 2001). Since 1992 it was recognized as extinct species in Poland. In 2010 five new stations of this species were found. All localities are localized in Kotlina Hrubieszowska in the Wołyń Upland.

LITERATURA

HARASIMIUK M., NOWAK J. & SUPERSON J. 2008. Budowa geologiczna i rzeźba terenu. – W: S. UZIĄK & R. TURSKI (red.), Środowisko przyrodnicze Lubelszczyzny, s. 9–74. Lub. Tow. Nauk, Lublin.

- KONDRACKI J. 1994. Geografia Polski. Mezoregiony fizycznogeograficzne. Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa.
- ZAJĄC M. & ZAJĄC A. 2009. Elementy geograficzne rodzimej flory Polski. s. 94. Nakładem Pracowni Chorologii Komputerowej Instytutu Botaniki Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków.
- ZARZYCKI K. & SZELĄG Z. 1992. Czerwona lista roślin naczyniowych zagrożonych w Polsce. – W: K. ZARZYCKI, A. WOJEWODA & Z. HEINRICH (red.), Lista roślin zagrożonych w Polsce, s. 87–98. Instytut Botaniki im. W. Szafera, Polska Akademia Nauk, Kraków.
- ZARZYCKI K. & SZELĄG Z. 2006. Red list of vascular plants in Poland. – W: Z. MIREK, K. ZARZYCKI, W. WOJEWODA & Z. SZELĄG (red.), Red list of plants and fungi in Poland, s. 9–20. W. Szafer Institute of Botany, Polish Academy of Sciences, Kraków.
- ŻUKOWSKI W. 1969. Studia systematyczne i geograficzne nad podrodziną *Cyperoidae* w Polsce. – Pr. Komis. Biol. Pozn. Tow. Przyj. Nauk **33**(3): 3–132.
- ŻUKOWSKI W. 2001. Sitniczka drobna *Isolepis supina* (L.) R. Br. – W: R. KAŹMIERCZAKOWA & K. ZARZYCKI (red.), Polska czerwona księga roślin. Paprotniki i rośliny kwiatowe, s. 471–472. Instytut Botaniki im. W. Szafera, Instytut Ochrony Przyrody, Polska Akademia Nauk, Kraków.

WIACZESŁAW MICHALCZUK, *Zamojskie Towarzystwo Przyrodnicze, ul. Partyzantów 74/59, PL-22-400 Zamość; e-mail: wiack@wp.pl*

ANNA CWENER, *Zakład Geobotaniki, Instytut Biologii UMCS, ul. Akademicka 19, PL-20-033 Lublin; e-mail: acwener@wp.pl*

Przyjęto do druku: 06.06.2011 r.